

สรุปมติที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑

การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๗๐๔ ชั้น ๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมี นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาการเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๑ ราย และมีมติเป็นเอกฉันท์ไม่เสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง และมอบให้สำนักงาน กสม. โดยกลุ่มงานอำนวยการกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. ประเด็นที่จะศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องการจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

๑. การจัดตั้งกองทุนเพื่อเยียวยาความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. การคุ้มครองและการเยียวยาความเสียหายกรณีนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

๓. การพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหารตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗/๒๕๕๗ , ฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๗ และฉบับที่ ๕๐/๒๕๕๗

๔. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีการดำเนินคดีเพื่อยับยั้งการมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ

โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดำเนินการในเรื่องที่ ๒ และเรื่องที่ ๔ และให้ สำนักวิจัยและวิชาการดำเนินการในเรื่องที่ ๑ และเรื่องที่ ๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. สรุปผลการเข้าร่วมประชุมประจำปี Asia Preparatory Meeting on UN Mechanisms and Procedures Relating to Indigenous Peoples 2018 ณ ประเทศอินเดีย

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่อง นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นตัวแทน กสม. เข้าร่วมประชุมประจำปี Asia Preparatory Meeting on UN Mechanisms and Procedures Relating to Indigenous Peoples 2018 ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ เมืองภูปเนศวร (Bhubaneswa) รัฐโอริสสา ประเทศอินเดีย พร้อมด้วย นายประทีป มีคิตธรรม เลขาธิการกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางเตือนใจ ดีเทศน์) และนายเอกชัย ปันแก้ว นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ กลุ่มงานประเมินและรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน สำนักวิจัยและวิชาการ โดยการประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรและเครือข่ายชนพื้นเมืองในภูมิภาคเอเชีย ในการใช้ประโยชน์และทำงานกับกลไกระหว่างประเทศโดยเฉพาะของสหประชาชาติในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับชนพื้นเมือง ประกอบด้วย ๑) กลไกภายใต้คณะมนตรีด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ๒) กลไกภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ๓) กลไกภายใต้คณะกรรมการประจำสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งที่ประชุมได้ติดตามและประเมินสถานการณ์สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ และชนพื้นเมือง รวมถึงทบทวนกรอบของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และได้หารือเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (NHRIs) กับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับชนพื้นเมือง โดย กสม. ไทย ได้เสนอบทบาทการเป็นผู้นำของกรอบความร่วมมือดังกล่าว ในปี ๒๕๖๑ พร้อมแลกเปลี่ยนข้อท้าทาย โดยเฉพาะการดำเนินโครงการพัฒนา หรือการลงทุนขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรร่วมระหว่างประเทศ และการพัฒนาแนวทางที่มีผลผูกพันทางกฎหมายซึ่งขยายผลจากหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (UNGPs) และข้อผูกพันว่าด้วยการกระทำในพื้นที่นอกสภาพบังคับของรัฐ รวมถึงการวางแผนจัดการสัมมนาในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๘ ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และการดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและชุมชน ซึ่ง กสม. ไทย จะร่วมเป็นเจ้าภาพกับเครือข่ายต่างๆ และดำเนินการในช่วงต้นเดือนกันยายน ๒๕๖๑

๔. การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบเรื่องคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคตและให้ดำเนินการตามกรอบและแนวทางการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากโทษทางอาญาที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากโทษทางอาญาที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งผลการศึกษารายงานว่า สภาพปัญหาของการมีกฎหมายเพื่อและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก่อให้เกิดผลกระทบหลายประการ เช่น ทำให้กฎหมายอาญาขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กับพฤติกรรมที่เป็นภัยคุกคามอย่างแท้จริง การสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อรองรับกับระบบการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาที่มีขนาดใหญ่เพื่อรองรับคดีจำนวนมาก ปัญหาคดีที่ค้างศาลและนักโทษล้นเรือนจำ การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาที่ไม่เหมาะสมทำให้มีผู้กระทำผิดรับโทษทางอาญาโดยไม่สมควรได้รับ และมีประวัติอาชญากรติดตัวอันกระทบต่อการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๓ ประการ คือ

๑. หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับกฎหมายที่จะตราขึ้นในอนาคต ได้แก่

๑) เป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อส่วนรวม

๒) เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

๓) เป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือที่มีโทษจำคุกและเปรียบเทียบปรับทำให้คดีอาญาระงับได้ หากโดยสภาพมิใช่ความผิดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง สมควรใช้โทษปรับทางปกครอง และอาจใช้วิธีการอื่นแทนค่าปรับ

๒. การดำเนินการกับกฎหมายที่มีโทษทางอาญาในปัจจุบันเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดได้แก่

๑) ทำการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายที่มีการใช้บังคับหรือใช้ฟ้องร้องบังคับคดีในปัจจุบันทั้งในชั้นพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ อัยการ และชั้นศาล ประมาณ ๕๘ ฉบับ

๒) ความผิดต่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเอกชนโดยแท้ และเป็นการกระทำที่ไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงทั้งที่ไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวม โดยเป็นความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดเล็กน้อย ควรยกเลิกโทษทางอาญา หรือบางกรณีอาจนำแนวคิดค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) มาใช้แทน

๓) ความผิดทางเศรษฐกิจอื่น เห็นสมควรใช้โทษปรับทางปกครองหรือมาตรการบังคับอื่นแทน

๔) ให้มีกฎหมายกลางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือความผิดที่มีโทษจำคุกและเปรียบเทียบปรับทำให้คดีอาญาระงับได้

๕) การนำโทษปรับทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินการปรับและระงับคดีที่มีโทษปรับทางปกครองโดยเฉพาะ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเกณฑ์กลางในการใช้โทษทางปกครอง ครอบคลุมวิธีการปรับและการจัดการเงินที่ปรับ หน่วยงานกลางในการใช้บังคับกฎหมายเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจลงโทษปรับ รวมถึงกำหนดอายุความในการบังคับโทษปรับทางปกครอง

๓. ข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม ได้แก่ การพิจารณาทบทวนสัดส่วนโทษสำหรับความผิดฐานต่างๆ ในประมวลกฎหมายอาญา และการพิจารณาแยกโทษสำหรับนิติบุคคลออกจากโทษสำหรับบุคคลธรรมดา

๕. รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนทั่วโลก ประจำปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ของ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบรายงานผลการเข้าร่วมงานแถลงข่าวและรับมอบรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนทั่วโลก ประจำปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ของ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ห้องกมลทิพย์ ๓ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพฯ รายงานดังกล่าวเป็นรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในภาพรวม ๕ ภูมิภาค และข้อมูลของแต่ละประเทศจากทั้งหมด ๑๕๙ ประเทศ โดยในส่วนของประเทศไทย ได้รายงานสถานการณ์จำนวน ๘ ประเด็น ซึ่งสำนักงาน กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลสถานการณ์ดังกล่าวยังไม่พบข้อห่วงกังวลว่าจะต้องมีการตรวจและชี้แจงหรือจัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๔) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๔) และมาตรา ๔๔

๖. การเลือกกันเองของผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและสภาวิชาชีพ เพื่อเป็นกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบผลการเลือกกันเองของผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและสภาวิชาชีพ เพื่อเป็นกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งสำนักงาน กสม. ได้จัดให้มีการประชุมเมื่อวันอังคารที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ สรุปได้ ดังนี้

๑. ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน ๓ คน ได้แก่

๑.๑ นายสมชาย หอมลออ	มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา
๑.๒ นางสุนีย์ ไชยรส	มูลนิธิ ๑๔ ตุลา
๑.๓ ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์	มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร
๒. ผู้แทนสภาวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข ได้แก่
นายสุกิจ ทัศนสุนทรวงศ์	แพทยสภา
๓. ผู้แทนวิชาชีพสื่อมวลชน
นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี	สมาคมสภาวิชาชีพกิจการแพร่ภาพ และกระจายเสียง (ประเทศไทย)

๗. การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณารายงานความคืบหน้าในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดพิมพ์ ส่วนความคืบหน้าการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๑ สำนักงาน กสม. โดยสำนักวิจัยและวิชาการ ได้จัดทำประกาศขอเชิญหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้านสถานการณ์สิทธิมนุษยชน เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย พร้อมด้วยแบบฟอร์มรับข้อมูลสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ส่งข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนผ่านทางเว็บไซต์ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบ และมอบหมายสำนักงาน กสม. โดยสำนักวิจัยและวิชาการ ดำเนินการตามความเห็นที่ประชุมต่อไป